

Skovenes og Markernes Frugter er begrænset for den enkelte Besidder. Saa vidt jeg ved, er det ogsaa saaledes i Sydeuropa og i det semitiske Vestasien, jeg ved ikke, hvordan det er i vore Dage, men i alt Fald op til Nutiden har det været lovligt at plukke og spise Vindruer til at stille sin Tørst med.

Herhjemme finder man i Christian den Femtes Danske Lov 6—17—21 og 22 følgende Regel: „End er hand vejfarendis Mand, og giver sin Hest een Kærv, eller Næg, eller beder paa Stubben, da er hand hverken Ransmand eller Tyv derfor.“ Det drejer sig ikke om Skov, men det viser, at den almindelige Mands Ret i Virkeligheden har været anerkendt ogsaa paa videre Omraader. „Men fører hand bort af Ageren, da maa den, der Ageren ejer, søge hannem, der tog, enten for Ran, eller Tyveri, hvilket hand vil.“ Det viser, ligesom de Straffebestemmelser, det ærede Medlem Hr. Holstein opregnede ved sine Betragtninger over Forordningen af 1733, kun, at man, netop fordi man havde givet Almenheden en saa vid Ret, som den historisk har haft tidligere og bevaret gennem Tiderne, var nødt til til Gengæld at give skarpere Straffebestemmelser, hvor Almenheden kunde være fristet til at gribe ind i en privat Ejendomsbesidders Ret.

Af Danske Lovs 6—17—25 fremgaar endvidere klart, at der var Adgang til de gamle Skove. Det hedder nemlig heri: „Flaar nogen anden Mands Eegetræer, som staa i Skoven, og tagis derved, da forfølgis hand som Tyv for saa vit, som hand haver giort Skade. Tagis hand ej ved Træet, da sogis saa efter hannem som efter Tyv.“ Men i Skoven har han Lov at færdes, han maa kun ikke gøre Ulykker der. Det samme er Meningen med den Naturfredningslov, jeg har stillet Forslag om.

Paa Grund af Nødvendigheden af et Minimum af Nattesøvn har det ikke været mig muligt at faa gravet flere Bestemmelser frem, men jeg er ikke i Tvivl om, at der findes en Mængde ældre, spredte Lovbestemmelser, og jeg henstiller til det ærede Medlem Hr. Holstein, at han nærmere konfererer med Universitetet med Hensyn til Retsbelæringen paa dette Punkt. Min Forelæsning kan desværre ikke strække sig videre i Dag.

Det ærede Medlem Hr. Holstein anerkender nok — det anerkendte det ærede Medlem selv paa Grundlag af den mangelfulde Viden, jeg i Gaar lagde for Dagen —, at Spørgsmaalet om Almenhedens Adgang til Fredskov og Strandbred var tvivlsom. Det ærede Medlem vil

i hvert Fald anerkende, at den er mindre tvivlsom efter det, jeg nu har fremført. Men det ærede Medlem anlægger den Betragtning, at Staten burde ikke som Part i Sagen, som det ærede Medlem siger, foregribe dette Tvivlsspørgsmaal ved at lovgive. Sagen burde først afgøres af Domstolene. Jeg synes, det er en ejendommelig Betragtning. Man staar overfor det Tilfælde, at Regeringen mener, med Støtte formentlig i historisk dansk Ret, at den paa visse Omraader, som dette Lovforslag beskæftiger sig med, i Virkeligheden efter dansk Ret har Adgang til at indrømme Almenheden de og de Beføjelser som Følge af dens Ret. Hvorfor skulde man forelægge disse Spørgsmaal for Domstolene? Det er Lovgivningsmagtens Sag at fastslaa, i hvilken Udstrækning Almenheden bør have Adgang til at gøre denne Ret gældende. Jeg ser derfor ikke nogen som helst Grund til, at den danske Rigsdag ikke ved Affattelsen af Naturfredningsforslaget skal tage det Standpunkt, som den danske Rigsdags Flertal har til dette Spørgsmaal. Domstolene har efter min Mening intet her at gøre i Øjeblikket. Hvis der var Tale om en virkelig Ekspropriation, saa havde det ærede Medlem Ret i Henhold til Grundloven, men der er kun Tale om at fastlægge en Ret for Almenheden, som efter min Formening har bestaaet. Hvor man gaar ud derover, hvad dette Lovforslag gør paa mange Omraader, ydes der netop den Erstatning, som Grundloven kræver.

Det ærede Medlem gjorde nogle Bemærkninger igen i Dag med Hensyn til §§ 23 og 24, nogle Bemærkninger, der synes mig at vise, at det ærede Medlem ikke forstaar, hvad disse Bestemmelser i Virkeligheden indeholder. § 23 indeholder den almindelige Regel, at al Fredskov staar aaben for Almenheden, og det er endvidere angivet i Skovpolitiloven, hvilke Skove der falder herind under, og paa hvilke Betingelser denne Ret kan gøres gældende. Om man der fra Regeringens Side er gaaet for vidt i Hensynet til Almenheden, tør jeg ikke sige. Det var det, jeg mente i Gaar med, at disse Bestemmelser jo ikke var noget Ultimatum, de gaar kun ud fra det efter min Opfattelse utvivlsomt rigtige Grundlag, at al Fredskov bør staa aaben for Almenheden, fordi det er en gammel Ret. At det er rimeligt at gøre visse Undtagelser for den Fredskov, der stammer fra Tiden efter 1805, af Hensyn til, at ganske smaa Skove eller lignende ikke skal blive ødelagt, er muligt. Det kan